

Kunsti ja ruumilooe õppekava üldandmed, põhiõpingute struktuur ja moodulite kirjeldused

1. Õppekava üldandmed

- 1.1. Õppekava kuulub õppekavarühma audiovisuaalsed tehnikad ja meedia tootmine ning võimaldab õpilasel omandada teadmised, oskused, ja sotsiaalse valmiduse õpingute jätkamiseks ja töötamiseks oskustöölisena kunsti- ja disainivaldkonnas.
- 1.2. Õppekava õppemaht on 240 EKAPit, mis jaguneb järgmiselt:
 - 1) kohustuslikud üldharidusõpingud 80 EKAPit;
 - 2) põhiõpingud 125 EKAPit, millest ühised põhiõpingud 88 EKAPit sh praktika vähemalt 25 EKAPit ja valitavad põhiõpingud 37 EKAPit;
 - 3) valikõpingud 35 EKAPit, sh vabaõpingud 5 EKAPit.
- 1.3. Õppekavaga on määratud järgmised suunavalikud, millest õpilane peab valima vähemalt ühe:
 - 1) kunsti suund;
 - 2) ruumilooe suund.

2. Õppekava põhiõpingute struktuur

- 2.1. Ühised põhiõpingute moodulid ja nende õppe maht on järgmised:
 - 1) oskused eluks ja tööks, 15 EKAPit;
 - 2) digioskuste arendamine, 5 EKAPit;
 - 3) sissejuhatuse kunsti, ruumi ja disaini õpingutesse, 10 EKAPit;
 - 4) kunsti ja ruumi avastamine, 10 EKAPit;
 - 5) kunsti ja ruumi tõlgendamine, 5 EKAPit;
 - 6) kunsti ja ruumi peegeldamine, 10 EKAPit;
 - 7) loometegevuse ettevõtlusprojekti kavandamine ja elluviimine, 6 EKAPit;
 - 8) koostööoskuste ja erialase identiteedi arendamine 11 EKAPit;
 - 9) praktika, 16 EKAPit ja 9 EKAPit lõimituna teiste põhiõpingute moodulite õppe mahu hulka.
- 2.2. Valitavad põhiõpingute moodulid ja nende õppe maht **kunsti suunal** on järgmised:
 - 1) kogukondliku kunstiprojekti kavandamine ja teostamine, 17 EKAPit;
 - 2) isikliku kunstiprojekti kavandamine ja teostamine, 10 EKAPit;
 - 3) sotsiaalse sõnumiga kunstiprojekti kavandamine ja teostamine, 10 EKAPit.
- 2.3. Valitavad põhiõpingute moodulid ja nende õppe maht **ruumilooe suunal** on järgmised :
 - 1) kogukondlik ruumilooe, 17 EKAPit;
 - 2) elukeskkonna kavandamine, 10 EKAPit;
 - 3) ruumiprojekti elluviimine, 10 EKAPit.

3. Kunsti ja ruumilooma õppekava põhiõpingute moodulite kirjeldused

3.1.Kõikidele suundadele ja spetsialiseerumistele ühised põhiõpingute moodulid

Mooduli nr	Mooduli nimetus	Mooduli õppe maht Eesti kutsehariduse arvestuspunktides (EKAP)
1.	Oskused eluks ja tööks	15 EKAP
Eesmärk: õpetusega taotletakse, et õpilane arendab pädevusi, mis on vajalikud edasisel õpiteel ja ühiskonnas ennastjuhtivalt, vastutustundlikult ja tulemuslikult toimimiseks.		
Õpiväljund Õpilane: 1) püstitab enesearengu eesmärgid, arvestades enda võimeid ja võimalusi ning väärtustades tervislikke eluviise	Hindamiskriteeriumid Õpilane: <ul style="list-style-type: none"> • selgitab tervislike eluviiside ja turvalise keskkonna tähtsust, sh toetavate suhtlusvõrgustike rolli tervise, õpimotivatsiooni ja üldise toimetuleku tagamisel; • analüüsib juhendamisel enda käitumis- ja tarbimisharjumusi ning nende mõju enda tervisele, heaolule ja üldisele toimetulekule; • hindab oma vaimse ja füüsilise tervise seisundit, arvestades põhilisi tegureid nagu magamine, toitumine, liikumine, suhted, kasutades selleks usaldusväärseid enesehindamise tehnikaid, sh veebipõhiseid töövahendeid; • koostab juhendamisel aja- ja tegevuskava enda vaimse ja füüsilise heaolu säilitamiseks, kasutades selleks erinevaid tervise edendamise ja säilitamise võimalusi; • kasutab kodukoha ja kooli lähedal paiknevaid liikumisradu, harjutusväljakuid ja võimalusi erinevate liikumisviisidega tegelemiseks; • oskab kasutada mobiilirakendusi liikumisharjumuse ja kehalise aktiivsuse jälgimiseks; • analüüsib juhendamisel enda huvisid, väärtushoiakuid, oskusi, teadmisi, kogemusi ja isikuomadusi; • sõnastab eneseanalüüsi tulemustest lähtuvalt juhendamisel eesmärgid isiklike ja akadeemilist sihtide poole liikumiseks; 	

<p>2) kasutab teadlikult erinevaid õpistrateegiaid ja -viise enda õpitegevuse kavandamisel ja juhtimisel</p>	<ul style="list-style-type: none"> • selgitab juhendatult õppimise olemust ning teadmiste ning oskuste omandamise protsessi, kasutades erinevaid teabeallikaid; • iseloomustab erinevaid õpistrateegiaid ja õppimise viise, seostades neid enda senise õpikäitumisega; • oskab analüüsida enda õpiharjumusi ning arvestada tahtliku ja tahtmatu tähelepanu mõju oma õpitegevusele; • analüüsib juhendamisel oma õpimotivatsiooni, määratledes seda soodustavaid ja takistavaid tegureid; • koostab juhendamisel isikliku eesmärgipärase õppimis- ja igapäevategevuste ajakava, lähtudes enda huvidest, eneseteostusega seotud eesmärkidest ja võimalustest; • annab hinnangu enda varasematele õpitulemustele, arvestades eneseanalüüsi tulemusi ja saadud tagasisidet; • kavandab muudatused enda õppimisharjumustes lähtuvalt hindamistulemustest ning toob saadud tagasiside põhjal näiteid õpistrateegiate kasutamisest õpitegevustes; • selgitab juhendamisel stressi ja frustratsiooniga toimetuleku võimalusi;
<p>3) tegutseb seatud eesmärkide saavutamiseks vastutustundlikult nii iseseisvalt kui kollektiivi liikmena</p>	<ul style="list-style-type: none"> • suhtleb sotsiaalselt heakskiidetud vormis erinevas vanuses ja kultuuritaustaga inimestega, valides asjakohase käitumis- ja väljendusviisi ning kohandades suhtlemisviise vastavalt tagasisidele ja suhtluse eesmärkidele; • jagab asjakohast infot nii kirjalikult, suuliselt kui visuaalselt, kasutades sobivaid suhtlemisvahendeid ja -vorme ning lähtudes suhtluspartnerist (sõber, kaasõpilane, õpetaja, ametiasutus); • kohandab enda suhtlemisviise vastavalt tagasisidele ja suhtluse eesmärkidele; • toob näiteid illustreerimaks kuidas esmamulje ja eelarvamused, sh stereotüübid, mõjutavad inimeste käitumist; • iseloomustab erinevaid meeskonnatöö rolle ja nende mõju töö tulemuslikkusele, kasutades teabeallikaid; • analüüsib juhendamisel rühmas toimuvaid protsesse ja nende võimalikku mõju inimese käitumisele igapäevaelus; • teeb kaaslastega teadlikult koostööd ühiste eesmärkide saavutamiseks, järgides meeskonnatöö põhimõtteid, suhtlus- ja käitumisnorme ning kasutades digitaalseid ühistöövahendeid;

<p>4) mõistab ettevõtliku, väärtust loova ja vastutustundliku tegutsemise olulisust nii endale kui ühiskonnale</p>	<ul style="list-style-type: none"> • selgitab juhendamisel vastutustundliku tarbimise ja tootmise põhimõtteid ning tehtavate valikute mõju keskkonnale, kogukondadele ja enda heaolule; • toob näiteid probleemsetest tarbimissituatsioonidest ning oskab otsida abi oma õiguste kaitseks; • hindab kriitiliselt ostudega seotud teadete, pakkumiste ja soovitude usaldusväärsust; • kirjeldab jätkusuutliku arengu eesmäärke, seostades neid ümbritseva keskkonna ja õpitava valdkonnaga; • kaardistab juhendamisel ühiskonnas esinevaid sotsiaalseid probleeme, kasutades erinevaid teabeallikaid ja infotehnoloogia vahendeid; • analüüsib meeskonnatööna valitud probleemi lahendamise võimalusi, kasutades tõendus põhiseid fakte ja teabeallikaid; • kavandab juhendatud meeskonnatööna tegevuskava valitud probleemi lahendamiseks, kasutades loovustehnikaid ning arvestades ressursside säästliku ja vastutustundliku kasutamise põhimõtteid; • kavandab lahenduse elluviimiseks vajaliku eelarve, kasutades digivahendeid;
<p>5) mõistab tööturu toimimise põhimõtteid ja enda arenguvajadusi tööturule sisenemiseks</p>	<ul style="list-style-type: none"> • selgitab teabeallikate põhjal majanduslike, tehnoloogiliste, looduslike ja teiste keskkonnatingimuste muutuste mõju majanduskeskkonnale; • iseloomustab juhendatud meeskonnatööna Eesti majanduskeskkonna ja tööturu toimimist eri tegevusvaldkondades, kasutades erinevaid teabeallikaid; • iseloomustab erineva haridustaseme ja oskustega inimeste võimalusi tööturul, arvestades töötasu seost väärtusloomega; • selgitab teabeallikate põhjal tööandja ja töövõtja õigusi ja kohustusi töösuhetes; • võrdleb erinevate lepingutingimuste tähtsust töösuhetes võimalike probleemide ennetamiseks; • võrdleb enda kogemusi ja oskusi valitud tegevusvaldkonnas erinevates ametites ja rollides tegutsemiseks vajalikega, kasutades oskuste kompassi; • kavandab enesearengut toetavaid tegevusi, lähtudes enda eesmärkidest ja arendamist vajavatest oskustest; • selgitab ressursside (raha, aeg, inimesed) vajadust ja säästmise võimalusi, arvestades enda seatud eesmärkidega;

6) kasutab varasemaid teadmisi, oskusi ja kogemusi igapäevaeluga seonduvate ülesannete lahendamisel	<ul style="list-style-type: none">• lahendab igapäevaeluga seonduvaid arvutusülesandeid, kasutades koolimatemaatikast tuttavaid mudeleid ja meetodeid;• planeerib digivahendite abil igapäevased tulud-kulud, arvestades enda vajaduste ja võimalustega;• esitab kirjalikku ja suulist informatsiooni selgelt ja struktureeritult nii eesti keeles kui ka põhikoolis õpitud võõrkeeles;• kasutab tehnoloogilisi vahendeid ja seadmeid ning tõenduspõhiseid andmeid otsuste või järelduste tegemiseks igapäevaeluga seotud küsimustes;• kasutab igapäevaelus ettetulevate olukordade lahendamisel eesti- ja võõrkeelseid teabeallikaid;• koostab pädevuse piires eesti- ja võõrkeelseid tekste, lähtudes igapäevaelu vajadustest;• otsib tööülesande täitmiseks vajalikku teavet, hinnates erinevate teabeallikate usaldusväärsust;• lahendab reaalelulisi ülesandeid, sidudes tervikuks mitme ainevaldkonna teadmisi ja oskusi;• toob näiteid matemaatika, füüsika, keemia ja bioloogia omavahelistest seostest igapäevaelus;	
7) korraldab teadlikult oma rahaasju, mõistes, et oma hea finantsilise käekäigu eest vastutab vaid tema ise	<ul style="list-style-type: none">• koostab isikliku eelarve, arvestades enda finantseesmäärke, analüüsides juhendamisel oma sissetulekuid, väljaminekuid ja rahalist seisu sh säästmise võimalusi;• arutleb meeskonnatööna sissetuleku, tarbimisvalikute ja investeerimisotsuste mõju üle üksikisiku, ühiskonna ja keskkonna tasandil;• hindab elumuutvate sündmuste (abiellumine, laste saamine, õnnetus, surm) mõju finantsplaneerimisele, eristades rahalist väärtust emotsionaalsetest jt väärtustest;• kirjeldab pangateenuseid ja finantsteenuse osutaja rolli üksikisiku rahaasjade korraldamisel, tuues esile pakutavaid võimalusi, kaasnevaid kohustusi ja riske;• oskab valida laenutooteid, kasutades sobivaid võrdlusvahendeid ning arvestades pakutavat intressimäära ja maksetingimusi;• iseloomustab põhiomaduste alusel peamiste varaklasside nagu kinnisvara, võlakirjad ja aktsiad olemust ja erinevusi ning nende kasutamisevõimalusi ja sellega kaasnevaid riske isiklike finantseesmärkide saavutamiseks;• kirjeldab isikliku eluaseme soetamise võimalusi, tuues välja üürimise ja ostmise eelised ja puudused;• selgitab pensioni kui pikaajalise finantsmehhanismi olemust ja selle planeerimise olulisust, kasutades asjakohaseid teabematerjale.	
2.	Digioskuste arendamine	5 EKAP
Eesmärk: õpetusega taotletakse, et õpilane arendab enda digipädevusi elektroonilise teabe otsimiseks, loomiseks ja haldamiseks, arvestades digitehnoloogia kasutamisel tervisekaitse ja küberturvalisuse nõuete ning autorikaitse ja eetika põhimõtetega.		

<p>Õpiväljundid Õpilane: 1) kasutab digikeskkonnast vajaliku teabe leidmiseks sobivaid infootsingu ja andmehalduse võtteid, hinnates digisisu asjakohasust</p>	<p>Hindamiskriteeriumid Õpilane:</p> <ul style="list-style-type: none"> • määratleb oma teabevajaduse ning rakendab sobivaid infootsingu võtteid, et leida digikeskkonnast asjakohane teave; • otsib ja filtreerib andmeid, infot ja materjale eesmärgipäraselt, kasutades erinevaid otsingumeetodeid ja -tööriistu; • analüüsib juhendamisel leitud andmeid, infot ja digisisu, hinnates nende allikate päritolu usaldusväärsust ja asjakohasust; • salvestab ja korrastab digikeskkonnas faile, kasutades kaustu ja kategooriaid, et tagada lihtne ligipääs ja haldus; • töötleb ja analüüsib andmeid tabelarvutuse abil ning esitleb tulemusi selgelt ja arusaadavalt diagrammide ja skeemide abil;
<p>2) kasutab info jagamiseks, suhtlemiseks ja koostööks sobivaid digilahendusi, arvestades digikeskkonnas kehtivaid suhtlus- ja käitumisnorme ning küberturvalisuse nõudeid</p>	<ul style="list-style-type: none"> • kasutab sobivaid digitehnoloogiaid ja -sisu, et tõhusalt suhelda ja panustada meeskonnatöösse; • jagab infot ja faile digikeskkonnas, valides selleks kontekstist ja eesmärgist tulenevalt korrektse viisi ja sobiva vahendi; • kasutab iseseisvalt ja efektiivselt kooli, kohaliku omavalitsuse, riigi ja ettevõtete digiteenuseid, näiteks e-päevik, riigiportaal, digitaalsed õpikeskkonnad, pangateenused; • kasutab turvaliselt ühismeediat, ajaveebi ja video jagamise platvorme oma algatuste tutvustamiseks ja teiste kaasamiseks; • järgib digikeskkonnas kehtivaid suhtlus- ja käitumisnorme, arvestades erinevate sihtrühmade kultuurilisest, vanuselisest ja keelelisest eripärasest tulenevaid vajadusi; • haldab enda digitaalset identiteeti, arvestades küberturvalisuse nõuetega; • analüüsib juhendamisel oma digitaalset jalajälge ja selle mõju enda kuvandile;

<p>3) loob ja täiustab digisisu, kasutades sobivaid tööriistu sh tehisintellekti lahendusi vastutustundlikult ning arvestades autoriõiguse põhimõtteid</p>	<ul style="list-style-type: none"> • loob digisisu teksti, esitluse, pildi ja videona, kasutades sobivaid tööriistu ning arvestades kvaliteedi, konteksti ja eesmärkidega; • kohandab olemasolevat digisisu uue ja sisukama digimaterjali loomiseks, kombineerides erinevaid teabeallikaid ja digimaterjale; • järgib digisisu loomisel ja kasutamisel autoriõiguse ning eetika põhimõtteid, arvestades andmekaitse ja konfidentsiaalsuse nõuetega; • rakendab juhendamisel asjakohaseid litsentsitingimusi (Creative Commons) vastavalt sisule ja kontekstile; • kasutab tehisintellekti rakendusi digisisu loomisel ja muutmisel vastutustundlikult, arvestades kvaliteeti ja konteksti; • analüüsib juhendamisel tehisintellekti loodud digisisu täpsust, usaldusväärsust ja kontekstiga sobivust;
<p>4) kaitseb oma digiseadet, isikuandmeid, privaatsust ja tervist, rakendades küberturvalisuse ja jätkusuutliku arengu põhimõtteid</p>	<ul style="list-style-type: none"> • kaitseb oma digiseadmeid ja nende sisu, rakendades ohtude vähendamiseks asjakohaseid turvameetmeid ja uuendades regulaarselt vastavat tarkvara; • tuvastab digiseadmeid ähvardavad ohud ja rakendab ennetusmeetmeid nende vältimiseks; • rakendab turvameetmeid isikuandmete ja privaatsuse kaitseks, kasutades tugevaid parooli, kaheastmelist autentimist ning andmete krüpteerimist, et piirata juurdepääsu enda andmetele; • analüüsib digiteenuse privaatsusreegleid ja kohandab privaatsusseadeid oma isikuandmete kaitseks; • analüüsib enda käitumist digitehnoloogia kasutamisel, lähtudes sellega seotud vaimse ja füüsilise tervise riskidest; • säilitab tervisliku tasakaalu digitehnoloogia kasutamisel, rakendades ajapiiranguid, puhkeperioode ja ergonoomilisi töövõtteid; • reageerib adekvaatselt küberkiusamisele ning kasutab sobivaid vastumeetmeid, vältimaks edasist kahju; • analüüsib digitehnoloogia keskkonnamõju ja rakendab ressursisäästlikke digikäitumise meetodeid, optimeerides seadmete energiatarvet ja eluea kestust ning hallates digiprügi ökoloogilise jalajälje vähendamiseks;

5) lahendab digitehnoloogia kasutamisega seotud probleeme, tuvastades tehnilised tõrked ning valides sobivad lahendused nende likvideerimiseks	<ul style="list-style-type: none">• tuvastab digiseadme lihtsama tehnilise tõrke põhjuse ja lahendab selle juhendi abil;• valib konkreetse ülesande jaoks sobiva riist- ja tarkvara, arvestades ülesande spetsiifikat ja võimalikke alternatiive;• kohandab ja seadistab juhendite alusel digiteenust või platvormi vastavalt enda vajadustele;• analüüsib oma digipädevust, koostab plaani enese arendamiseks ja oskuste täiendamiseks;• toetab digitehnoloogia vähemkogenud kasutajaid, pakkudes juhiseid ja variante probleemide lahendamiseks.	
3.	Sissejuhatus kunsti, ruumi ja disaini õpingutesse	10 EKAP
Eesmärk: õpetusega taotletakse, et õppija omandab teadmised ja oskused, et mõista loomeprotsessi etappe ning rakendada kunsti ja disaini põhimõtteid praktiliste ülesannete lahendamisel.		
Õpiväljund Õpilane: 1) kirjeldab kunsti, disaini ja arhitektuuri rolli ühiskonnas, oma erialal ja igapäevaelus, lähtudes muuhulgas kestlikkuse põhimõtetest	Hindamiskriteeriumid Õpilane: <ul style="list-style-type: none">• Toob näiteid kunsti, disaini ja arhitektuuri rollist erinevates eluvaldkondades ja igapäevaelus;• selgitab disaini ja kunsti põhiolemuse peamisi erinevusi ja kattuvusi;• kirjeldab disaini ja hea ruumi põhiprintsiipe;• toob näiteid kuidas kunst, disain ja arhitektuur toetavad kestlikku mõtteviisi;	
2) selgitab visuaalse kommunikatsiooni eesmärgid ja vahendeid sihtrühmast lähtuvalt	<ul style="list-style-type: none">• kirjeldab näidete varal visuaalse kommunikatsiooni eesmärgid, edastusvahendeid ja elemente;• selgitab juhendamisel visuaalset sõnumit ja selle mõju sihtrühmale;	
3) rakendab lihtsaid visandamis- ja jäädvustamistehnikaid oma ideede edastamisel	<ul style="list-style-type: none">• kasutab visandamist kui visuaalse mõtlemise ja ideede kavandamise tööriista;• rakendab lihtsaid visandamis- ja jäädvustamistehnikaid oma idee edastamiseks;• kasutab visandivihikut igapäevaselt töövahendina;	
4) kasutab kompositsiooni põhielemente ning -võtteid idee edastamisel vabalt valitud tehnikas inimese taju eripäradest st lähtuvalt	<ul style="list-style-type: none">• kirjeldab kompositsiooni põhielemente ja -võtteid;• kasutab kompositsiooni põhielemente ja -võtteid lihtsates visuaalsetes lahendustes;• kasutab visuaalsete lahenduste loomisel vabalt valitud jäädvustamistehnikaid;• kirjeldab inimese tajumehhanisme, tuues näiteid taju mõjust kujunduse mõistmisel ja tõlgendamisel;	
5) teostab enda vaatlusi ja ümbritseva kunsti ja ruumi mõistmist väljendavaid visuaalseid töid, kasutades käelisi, digitaalseid ja tehisaru võimalusi, lähtudes	<ul style="list-style-type: none">• kujutab objekte ja keskkondi käeliste tehnikate abil;• kujutab objekte ja keskkondi digitaalselt;• kasutab tehisaru võimalusi pildiloomel;• esitleb visuaalseid töid etteantud juhendite alusel;• lähtub oma töös kestlikkuse põhimõtetest;	

autoriõigusest ja kestlikkuse põhimõtetest	<ul style="list-style-type: none">• selgitab autoriõiguste ning eetilise põhimõtteid ja nendega arvestamise vajadust kunstis ja disainis• kasutab korrektset viitamist allikatele oma tööde esitlemisel	
4.	Kunsti ja ruumi avastamine	10 EKAP
Eesmärk: õpetusega taotletakse, et õpilane avastab ning süvendab teadlikult teda ümbritseva kunsti ja ruumi(lahenduste) tajumise mitmesuguseid võimalusi; oskab nähtut nimetada, kirjeldada ning rakendada omandatud teadmisi ja oskusi oma erialases õppes ja praktilises töökeskkonnas.		
Õpiväljundid Õpilane: 1) vaatleb kunstiteoseid ning ruumilahendusi, määratledes nende põhilisi visuaalseid ja ruumilisi omadusi	Hindamiskriteeriumid Õpilane: <ul style="list-style-type: none">• vaatleb juhendamisel valitud kunstiteoseid või ruume, tuues välja nende peamised iseloomulikud jooned ja põhjendades oma järeldusi vaatluste põhjal;• kirjeldab asjakohast sõnavara, kasutades kunstiteose või ruumilahenduse visuaalseid ning ruumilisi omadusi;• kirjeldab asjakohast sõnavara, kasutades kunstiteose või ruumilahenduste visuaalseid ning ruumilisi omadusi;	
2) dokumenteerib ja uurib kunsti ning ruumi, rakendades selleks käelisi ja digitaalseid visuaalseid tehnikaid	<ul style="list-style-type: none">• rakendab iseseisvalt ja tehniliselt korrektselt käelisi ning digitaalseid töövõtteid kunsti ja ruumi uurimisel;• demonstreerib loovat lähenemist ja visuaalset väljendusoskust tööde koostamisel;• suudab töö käigus tehtut analüüsida ja põhjendada valikuid töövahendite ja esitusviisi osas;	
3) mõistab loominguprotsessi süstemaatilise jäädvustamise olulisust, alustades erialase portfoolio koostamisega	<ul style="list-style-type: none">• selgitab portfoolio kui töövahendi olulisust eneseanalüüsiks ja edasiste eesmärkide seadmiseks;• alustab juhendamisel enda erialase portfoolio koostamist vabalt valitud keskkonnas;	
4) teostab kunsti ja ruumiga seotud ülesandeid erialases keskkonnas praktika käigus	<ul style="list-style-type: none">• harjutab ja viimistleb kunsti- ja ruumiga seotud oskusi ning demonstreerib neid erialases keskkonnas;• osaleb meeskonnatöös praktikakeskkonnas ja arutleb juhendajaga töökultuuri, kohanemisvõimaluste ja oma vajaduste üle;• dokumenteerib oma tegevust ning põhjendab tehtud valikuid ja tööprotsessi;• analüüsib oma õpikogemust ja hindab eesmärkide saavutatust oskuste demonstratsiooni käigus.	
5.	Kunsti ja ruumi tõlgendamine	5 EKAP
Eesmärk: õpetusega taotletakse, et õpilane tõlgendab kunsti ja ühiskonna seoseid ning mõistab, kuidas ajaloolised kogemused ja õhtumaine filosoofia kajastuvad kaasaegses kunstis ja arhitektuuris, arendades samal ajal kriitilist mõtlemist ja võimet tõlgendada visuaalset kultuuri.		

Õpiväljundid Õpilane 1) kirjeldab ja tõlgendab visuaalseid sümboleid, kujundeid ja kujutlusviise, arvestades nende kultuurilist ja ajaloolist konteksti	Hindamiskriteeriumid Õpilane: <ul style="list-style-type: none">tunneb teoselt ära kasutatud sümbolid ja seostab neid korrektsete tähenduste ja narratiividega;kirjeldab nii suuliselt kui kirjalikult erinevate sümbolite ja kujundite tähendust omas ajas ja tänapäeval;seostab visuaalse kultuuri ilminguid ühiskondlike ja ajalooliste kontekstidega, seostades seejuures kultuuri arengut ühiskonnas toimuvate arengutega;	
2) tuvastab linnaruumis liikudes erinevate hoonete stiililisi tunnuseid ning seostab neid vastavate ajastute ja ajalooliste protsessidega	<ul style="list-style-type: none">määrab vaatluse põhjal hoone ehitamise ajastu, arvestades erinevaid stiililisi elemente;tõlgendab hoone tunnuseid, tuues välja nende tähenduse ajaloolise ja kultuurilise konteksti põhjal;	
3) selgitab õhtumaise filosoofilise mõtte tähtsust tänapäeva kontekstis	<ul style="list-style-type: none">nimetab õhtumaise filosoofilise mõtte peamisi arenguetappe;võrdleb erinevaid filosoofilisi küsimuseasetusi tänapäevaga;tõlgendab rühmatööna valitud kunsti- või ruuminähtust, kasutades õpitud filosoofilisi käsitlusi.	
6.	Kunsti ja ruumi peegeldamine	10 EKAP
Eesmärk: õpetusega taotletakse, et õpilane peegeldab oma suhet kunsti ja kunstiajaloo põhietappide ning stiilidega ning oskab neid teadmisi praktiliselt rakendada ja esitada portfoolios, loomeprojektis või uurimistöös.		
Õpiväljundid Õpilane: 1) mõtestab oma isiklikku suhet kunsti, ruumi ja keskkonnaga nii vaataja kui ka loojana	Hindamiskriteeriumid Õpilane: <ul style="list-style-type: none">kirjeldab ja analüüsib oma kogemust kunstiteoste vaatlemisel ning mõtestab, kuidas ruum ja keskkond tema tajusid ja arusaamu mõjutavad;analüüsib, kuidas kogetud kunst ja keskkond mõjutavad tema enda loomingulisi valikuid ning toob selle kohta näiteid;	
2) nimetab kunstiajaloo põhietappe, kunstistiile ja voole	<ul style="list-style-type: none">selgitab visuaalkultuuri mitmekesisust Eesti ja maailma tähtteoste najal kui ajaloolist ja tänapäevast eneseväljendust, kasutades asjakohast põhisõnavara;kasutab oma teadmisi kunstistiilidest ja neile iseloomulikest võtetest, põhjendades oma valikuid ja kasutades erialast sõnavara;	
3) esitab ühtseks tervikuks vormistatud portfoolio	<ul style="list-style-type: none">koondab ja korrastab kavandid ning lähtematerjalid, kasutades sobivaid töövahendeid, tarkvara ja tehnoloogiaid;	

	<ul style="list-style-type: none">• koondab ja korrastab õpingute jooksul tehtud portfoolio;• vormistab portfoolio, kasutades sobivaid töövahendeid ja tehnoloogiaid;• esitleb portfooliot suuliselt selgelt ja struktureeritult, põhjendades oma valikuid;• seostab portfoolio sisu õpingute jooksul omandatud teadmiste, oskuste ja isikliku arenguga;	
4) teostab uurimistöö või loomeprojekti, kasutades asjakohaseid meetodeid ning põhjendades oma valikuid uurimisküsimustest lähtuvalt	<ul style="list-style-type: none">• püstitab uurimisteema ja uurimisküsimused, põhjendades uurimuse eesmärki ning valides sobiva uurimismeetodi;• väljendab oma uurimistulemusi algupäraselt, objektiivselt ja süsteemselt, arvestades, et need oleksid tõendatavad, mõtestatud ja selgitatud;• vormistab uurimistöö või loomeprojekti lähtudes juhendist;• esitleb oma uurimust või loomeprojekti suuliselt arusaadavalt ja struktureeritult, põhjendades tehtud valikuid.	
7.	Loometegevuse ettevõtluseprojekti kavandamine ja elluviimine	6 EKAP, sh praktika
Eesmärk: õpetusega taotletakse, et õpilane mõistab kestliku ettevõtluse ja loomemajanduse põhiprintsiipe, arendab ettevõtlikku mõtteviisi ning kavandab ja viib ellu loomeettevõtluse projekti.		
Õpiväljundid Õpilane: 1) eristab erinevaid majandusmudeleid	Hindamiskriteeriumid Õpilane: <ul style="list-style-type: none">• selgitab, mis on lineaarne majandusmudel ja mis on ringmajanduse mudel;• toob näiteid majandusmudelite rakendamisest;• selgitab loomemajanduse rolli ja toob näiteid oma kodukohast, Eestist ja maailmast;• võrdleb antud majandusmudelite mõju ühiskonnale ja keskkonnale, hinnates nende jätkusuutlikkust;	
2) kavandab loometegevusel põhineva ettevõtlusprojekti	<ul style="list-style-type: none">• kavandab loometegevusest lähtuva ettevõtlusidee, mis põhineb sihtgrupi vajadustel ja turu võimalustel;• kogub asjakohast tagasisidet oma projekti kavandamiseks ja täiustamiseks;• koostab lihtsa äriplaani või tegevuskava;	
3) töötab koos kaasõpilastega välja loometegevusel põhineva ettevõtlusprojekti	<ul style="list-style-type: none">• töötab koos meeskonnaga välja loometegevusel põhineva ettevõtlusprojekti või loova äriidee prototüübi;• esitleb valminud prototüüpi kaasõpilastele selgelt ja arusaadavalt;• täiustab prototüüpi õpilastelt ja õpetajatelt saadud tagasiside põhjal;• esitleb prototüüpi sihtgrupile või kliendile;	

4) analüüsib oma tugevusi ja arenguvõimalusi loomeettevõtluses	<ul style="list-style-type: none">• kirjeldab ellu viidud loometegevusel põhineva ettevõtlusprojekti etappe ja oma rolli nendes;• analüüsib oma rolli loomeettevõtlusega seotud meeskonnatöös;• tuvastab enda ja meeskonna tugevused ning nõrkused ettevõtlusprojekti kavandamisel ja elluviimisel, tuues konkreetseid näiteid;• hindab oma oskusi ja teadmisi loomeettevõtlusega alustamiseks;	
5) teostab praktilisel loometegevusel põhineva ettevõtlusprojekti	<ul style="list-style-type: none">• tutvub loomemajanduse valdkonna ettevõtte tööga ning otsib oma loomeideega sobiva kliendi või ettevõtte;• viib erialases keskkonnas ellu loometegevusel põhineva ettevõtlusprojekti, kinnistades loomeettevõtluse alaseid teadmisi ja oskusi;• arutleb juhendajaga praktikapartneri või erialase keskkonna töökultuuri üle, selgitades oma vajadusi ja kohanemisvõimalusi;• kasutab praktikapäevikut tegevuste dokumenteerimiseks ning analüüsib oma õpikogemust, hinnates ettevõtlusprojekti esitlemisel oma eesmärkide saavutatust.	
8.	Koostööoskuste ja erialase identiteedi arendamine	11 EKAP
Eesmärk: õpetusega taotletakse, et õppija arendab enesejuhtimist, kujundab ja mõtestab oma erialast identiteeti ning kavandab ja kohandab arengueesmäärke, tegutsedes teadlikult nii iseseisvalt kui meeskonnas.		
Õpiväljundid Õpilane: 1) arendab oma valmisolekut tööks ja õppimiseks, kasutades erinevaid õpistrateegiaid, varasemaid teadmisi ja kogemusi ning kohandades tegevust vastavalt olukorrale ja isiklikele võimetele	Hindamiskriteeriumid Õpilane: <ul style="list-style-type: none">• püstitab selged ja saavutatavad eesmärgid, arvestades varasemaid teadmisi, oskusi ning isiklike võimeid ja piire;• on teadlik enda ja teiste tunnetest ja nende mõjust enda ja teiste käitumisele;• viib ellu kavandatud tegevused, kasutades tõhusaid õpistrateegiaid ja töövõtteid igapäevastes tegevustes ja õppeülesannetes ning kasutades aega ja vahendeid sihipäraselt;• analüüsib oma tegevuste mõju ja arengut, tuues välja tugevused ja arenguvajadused;• kohandab eesmäärke ja tegevusi saadud tagasiside ning muutuvate olude põhjal;	
2) haldab teadlikult oma ressursse, võttes vastutuse oma otsuste eest	<ul style="list-style-type: none">• planeerib ja jälgib oma aega, oskusi ja rahalisi vahendeid eesmärkide täitmiseks;• hindab oma otsuste ja tegevuste mõju enda arengule ja tulemustele;• kohandab ressursikasutust ja tegevusplaan vastavalt muutuvatele olukordadele;• põhjendab tehtud otsuseid, lähtudes seatud prioriteetidest;• kasutab tagasisidet oma ressursikasutuse oskuste täiustamiseks;	

3) tegutseb koostöiselt meeskonnas erialaste- ja muude õpiülesannete täitmisel	<ul style="list-style-type: none">• analüüsib õppetöös toimuvaid meeskondlikke ja koostöiseid tegevusi;• kuulab ja suhtleb selgelt, küsides infot, jagades tagasisidet ning arvestades teiste seisukohtade ja tunnetega;• kohandab oma tegevust ja panust meeskonna eesmärkide, tagasiside ja muutuvate olukordade põhjal;• kohandab oma panust, arvestades tagasiside ja emotsioonide juhtimisega ning oma isiklike ja meeskonna ressursidega;	
4) kujundab teadlikult oma erialast identiteeti, teadvustades enda tugevusi ja rolli disaini-, kunsti- ja ruumivaldkonnas	<ul style="list-style-type: none">• analüüsib oma tugevusi, oskusi ja huvisid ning seob need oma professionaalse arenguga;• kirjeldab oma rolli ja võimalusi valdkondlikes tegevustes;• arendab õppetöös läbivalt oma erialast portfooliot, mis peegeldab tema oskusi, isikupära ja erialast identiteeti;• esitleb ennast ja oma töid teadlikult, põhjendades tehtud valikuid ja sõnastades edasised arengusammud.	
9.	Praktika	16 EKAP
Eesmärk: õpetusega taotletakse, et õpilane rakendab omandatud teadmisi ja oskusi loomemajanduse valdkonnaga seotud praktikakeskkonnas, milleks võib olla ettevõtte, avaliku sektori organisatsioon, kogukond, sotsiaalne ettevõtte või muu loominguline koostlus, reflekteerib oma tegevusi, arvestab praktikapartneri tagasisidega ning analüüsib oma valmisolekut erialaseks tegevuseks.		
Õpiväljundid Õpilane: 1) planeerib enda praktika eesmärgid ja tööülesanded vastavalt praktikakohale	Hindamiskriteeriumid Õpilane: <ul style="list-style-type: none">• tutvub praktikajuhendiga ja praktikakorraldust reguleerivate dokumentidega;• otsib iseseisvalt või juhendamisel praktikapartnereid ja võimalusi valdkonnas;• püstitab endale isikliku praktikaülesande konkreetseks praktikaks, lähtudes praktikakoha võimalustest, projektidest ja enda huvidest ning arenguvajadustest;	
2) koostab praktikale kandideerimiseks vajalikud dokumendid ja portfoolio	<ul style="list-style-type: none">• kirjeldab juhendamisel oma oskused ja teadmised praktikapartnerile esitamiseks;• koostab juhendamisel praktikakoha ootustele vastavad korrektsed dokumendi ja portfoolio;• kasutab suhtluses korrektset eesti keelt;• kasutab suhtluskanalitena kokkulepitut viise, -tehnoloogiat ja seadmeid;	
3) mõistab praktikapartneri üldist toimimist, töökorraldust ja märkab oma erialaga seotud ülesandeid ning võimalusi	<ul style="list-style-type: none">• tutvub praktikapartneri töökorralduse, -kultuuri- ja juhendmaterjalidega ettevõttepoolisel juhendamisel;• selgitab praktikapartneri töökorraldust ning kirjeldab erialaga seotud lahendusi ja võimalusi praktikakeskkonnas;	

4) töötab juhendamisel töökeskkonnas meeskonnaliikmena, teostades õpitava erialaga seotud tööülesandeid	<ul style="list-style-type: none"> • osaleb praktikapartneri töös meeskonnaliikmena, järgides praktikapartneri töökorraldust; • analüüsib oma tööülesandeid ohutuse vaatenurgast ning osaleb aktiivselt tööohutusosalases juhendamises; • arutleb juhendajaga praktikapartneri töökultuuri üle, selgitades oma vajadusi ja võimalusi sellega kohanemisel;
5) reflekteerib oma isiklikku arengut ja erialaste oskuste ning teadmiste arengut	<ul style="list-style-type: none"> • kasutab talle sobivat praktikapäeviku vormi; • kajastab tehtud töid, igapäevaseid tööülesandeid, tehes regulaarseid kokkuvõtteid kogu praktika jooksul; • paneb kirja oma tööaja ja -ülesanded vähemalt kord nädalas; • analüüsib õpikogemust igal sissekandel ja hindab oma eesmärkide saavutatust; • reflekteerib isiklikku ja erialast arengut, võrreldes seatud ja saavutatud eesmärke, väljendades ennast selgelt eesti keeles; • rakendab digioskusi praktika formaalsel ja sisulisel kajastamisel.

3.2.Valitavad põhiõpingute moodulid kunsti suunal

10.	Kogukondliku kunstiprojekti kavandamine ja teostamine	17 EKAP
Eesmärk: õpetusega taotletakse, et õpilane kavandab ja teostab kunstiprojekte, mõtestades kunstniku või ruumilooja rolli kogukonnas, kasutades selleks erinevaid materjale, vahendeid ja tehnikaid.		
Õpiväljundid Õpilane:	Hindamiskriteeriumid Õpilane:	
1) tunneb materjale ja vahendeid, mida kasutada loomingulise väljenduse eesmärgil	<ul style="list-style-type: none"> • valib oma loomingulise väljenduse jaoks sobivad materjalid; • kasutab oma teose loomiseks vajalikke tehnilisi ja käelisi oskusi; • õpib tööriistade ja töövõtete kasutamist, arvestades ohutustehnikat; • hindab oma töös kasutatavate materjalide ja -vahendite lahendusi kestlikkuse vaatepunktist; 	
2) katsetab kunstiprojektides erinevate materjalide ja – tehnikatega	<ul style="list-style-type: none"> • kasutab oma loomingulise väljenduse jaoks sobivaid materjale ja -tehnikaid; • reflekteerib katsetamise tulemusi, selgitades, mida õppis ja kuidas see mõjutas tema isikupärast väljendust; 	
3) kasutab aruteludes ja koostöös dialoogioskusi	<ul style="list-style-type: none"> • kuulab kaaslaselt aktiivselt ja katkestamata ning reageerib asjakohaselt nende mõtetele; • väljendab oma arvamust selgelt ja arusaadavalt, kasutades sobivaid argumente ja vajadusel toetudes usaldusväärsetele allikatele; 	

	<ul style="list-style-type: none">käitub aruteludes lugupidavalt ja emotsionaalselt teadlikult, arvestades teiste osapoolte tunnete ja seisukohtadega;	
4) kavandab üksi või kaaslasega kogukondliku kunstiprojekti	<ul style="list-style-type: none">kirjeldab kunstniku mõju ja rolli erinevates kogukondades;kavandab üksi või kaaslastega kogukonna jaoks kunstilise projekti või projektid;valib üksi või kaaslastega projektiks vajalikud materjalid ja tehnikad;põhjendab oma loomingulisi valikuid ja nende mõju kestlikkuse vaatepunktist;	
5) alustab oma loomingulise portfoolio koostamist	<ul style="list-style-type: none">alustab oma loomingulise portfoolio koostamist;tutvub portfoolio arendamiseks sobivate keskkondadega;kasutab portfooliot kui töövahendit edasiste eesmärkide seadmiseks;näitab tehniliste oskuste arengut oma kunstiprojekti jäädvustamise kaudu;esitleb alustatud portfooliot;	
6) teostab praktikas konkreetse kogukondliku kunstiprojekti dokumenteerides tegevused praktikapäevikus	<ul style="list-style-type: none">tutvub kogukondlike kunstiprojektide võimalustega, otsib oma ideega sobiva kogukonna;arutleb juhendajaga kogukonna kultuuri üle, selgitades oma vajadusi ja kohanemise võimalusi;kavandab erialases kogukonnas kunstiprojekti;kinnistab erinevate materjalide ja -tehnikatega töötamise oskusi;kasutab praktikapäevikut tegevuste dokumenteerimiseks;analüüsib õpikogemust, arvestades juhendaja tagasisidet.	
11.	Isikliku kunstiprojekti kavandamine ja teostamine	10 EKAP
Eesmärk: õpetusega taotletakse, et õpilane süvendab kunstilist meisterlikkust ja isikupärast käekirja, rakendab oskusi loomingulistes projektides ning mõistab kunsti loomise, esitlemise ja vahendamise protsesse professionaalse loovtöö kontekstis.		
Õpiväljundid Õpilane: 1) kasutab eesmärgipäraselt erinevaid kunstimeediumeid ja -tehnikaid loominguliseks eneseväljenduseks	Hindamiskriteeriumid Õpilane: <ul style="list-style-type: none">valib oma loomingulise väljenduse jaoks sobivaid materjale ja tehnikaid vastavalt loovidee iseloomule ja selle eesmärgist lähtudes;reflekteerib materjalide ja tehnikate kasutamist ning tulemusi, selgitades nende vastavust enda seatud eesmärkidele;	
2) väljendab oma kunstilisi ideid isikupäraselt ja mõtestatult	<ul style="list-style-type: none">kavandab loomingulisi projekte iseseisvalt ja planeeritult;teostab loomingulise projekti, ühendades tehnilised oskused ja loova lähenemise;	

	<ul style="list-style-type: none">• kohandab oma loomingut vastavalt valitud formaadi tehnilistele nõuetele ja visuaalsetele aspektidele;• selgitab oma loomingulise tegevuse seoseid kunstivälja, loovtöö ja tööturu toimemehhanismidega;• selgitab oma loomingulist projekti, esitledes loovisiku rolli ühiskonnas• esitleb oma loovtööd meeskonnas;	
3) dokumenteerib oma loomingulist protsessi süstemaatiliselt, koostades sellest korrastatud portfoolio ning analüüsides enda erialast arengut	<ul style="list-style-type: none">• kasutab portfooliot kui töövahendit eneseanalüüsiks ja edasiste eesmärkide seadmiseks professionaalse loovtöö kontekstis;• arendab oma loomingulist portfooliot vabalt valitud keskkonnas, arvestades erinevate loomevaldkonna osapoolte nõudmiste ja tagasisidega;• dokumenteerib järjepidevalt loominguliste ja tehniliste oskuste arengut;• kasutab portfoolio tekstides selgelt mõistetavat ning grammatiliselt korrektset eesti keelt, sealhulgas erialast sõnavara.	
12.	Sotsiaalse sõnumiga kunstiprojekti kavandamine ja teostamine	10 EKAP
Eesmärk: õpetusega taotletakse, et õpilane arendab arusaama kaasaegse kunsti rollist sotsiaalse sõnumi väljendamisel, kavandab kunstiprojekte kooskõlas kogukonnaga ning rakendab loomingulisi lahendusi ühiskondlike probleemide käsitlemisel, arendades seejuures kriitilise mõtlemise oskusi.		
Õpiväljundid Õpilane: 1) arendab kriitilise mõtlemise oskusi, mõistes kaasaegse kunsti sotsiaalset rolli ja selle mõju ühiskonnale	Hindamiskriteeriumid Õpilane: <ul style="list-style-type: none">• toob näiteid ja selgitab loogiliselt ja põhjendatult kaasaegset kunstiloomet mõjutavaid sotsiaalseid, majanduslikke ja kultuurilisi tegureid;• analüüsib nende tegurite mõju konkreetsetele kunstiteostele või -nähtustele, kasutades asjakohaseid näiteid ja põhjendusi;• arendab oma kriitilise mõtlemise oskusi, kaaludes alternatiivseid vaatenurki, kontrollib allikate usaldusväärsust ja teeb põhjendatud järeldusi kunsti sotsiaalse mõju kohta;	
2) kavandab kunstiprojekte, suhestudes ühiskondlike teemadega	<ul style="list-style-type: none">• selgitab, kuidas tema enda või teiste kunstiline tegevus võib esile kutsuda ühiskondlikke muutusi ning tõstatada kriitilisi teemasid;• kirjeldab kogukonnas olevat probleemi läbi kunstilise lähenemise;• kavandab isiklikke kunstiprojekte lähtuvalt valitud sotsiaalsetest teemadest või kogukonna vajadustest;• esitleb selgelt oma ideid, kunstilisi valikuid ja sõnumeid, kasutades eelnevates moodulites omandatud tehnilisi oskusi;	

3) teostab kunstiprojekti etteantud ajakavas	<ul style="list-style-type: none"> koostab projektiplaani, arvestades projekti eesmärgi ja ajaplaani; viib ellu kunstiprojekti, kasutades õpitud tehnikaid; esitleb projekti tulemusi meeskonnas;
4) analüüsib oma erialast arengut koostatud portfoolio alusel	<ul style="list-style-type: none"> selgitab ja reflekteerib loominguprotsessi ning kunstiliste valikute põhjendusi; reflekteerib oma arengut kunstniku ja kriitilise mõtlejana, koostatud portfoolio põhjal; kasutab portfoolio kirjalikus osas selgelt mõistetavat ning grammatiliselt korrektset eesti keelt; portfoolio esitlemisel kasutab erialast sõnavara ja väljendab end suuliselt arusaadavalt.

3.3.Valitavad põhiõpingute moodulid ruumiloome suunal

13.	Kogukondlik ruumiloome	17 EKAP
Eesmärk: õpetusega taotletakse, et õpilane osaleb kogukondi arvestades ruumiloome projektides, mõistab ruumiotsuste mõju igapäevaelule, kavandab väikesemahulisi lahendusi, kasutades selleks erinevaid materjale, vahendeid ja tehnikaid.		
Õpiväljundid Õpilane: 1) kasutab materjale ja vahendeid ruumiliste objektide ja keskkondade kujundamiseks	Hindamiskriteeriumid Õpilane: <ul style="list-style-type: none"> kasutab tööriistu ja töövõtteid tehniliselt õigesti ning ohutult; kasutab oma töödes objektide ja keskkondade loomiseks vajalikke tehnilisi ja käelisi oskusi; valib oma loomingulise väljenduse jaoks sobivad materjalid; hindab oma töös kasutatavate materjalide ja vahendite lahendusi kestlikkuse vaatepunktist; 	
2) omandab ruumiloome erialase tarkvara baasteadmised	<ul style="list-style-type: none"> demonstreerib erialste digioskuste harjutamist; kasutab erialaseid tarkvara põhifunktsioone ruumiloome projekti kavandamisel; 	
3) kasutab oma töödes ruumiliste ideede edasiandmiseks vajalikke tehnilisi ja käelisi oskusi	<ul style="list-style-type: none"> rakendab ruumiloome ideede edastamiseks tehnilisi töövõtteid teadlikult ja eesmärgipäraselt; töötab materjalide ja tööriistadega turvaliselt ja korrektselt, järgides juhiseid; hindab kriitiliselt oma ruumiloome projekti lõpptulemust ning selgitab, kuidas valitud töövõtted seda mõjutasid; 	
4) kasutab aruteludes ja koostöös dialoogioskusi	<ul style="list-style-type: none"> kuulab kaaslaselt aktiivselt ja katkestamata ning reageerib asjakohaselt nende mõtetele; väljendab oma arvamust selgelt ja arusaadavalt, kasutades sobivaid argumente ja vajadusel toetudes usaldusväärsetele allikatele; käitub aruteludes lugupidavalt ja emotsionaalselt teadlikult, arvestades teiste osapoolte tunnete ja seisukohtadega; 	

5) osaleb ruumiotsuseid kujundavates protsessides vastutustundlikult ja rollikohaselt	<ul style="list-style-type: none">• selgitab arutelus või kirjalikult kogukonna ruumiotsustes osalemise olulisust;• selgitab enda rolli kogukonna liikmena;• selgitab neutraalselt oma seisukohti ühiskonna aktuaalsetel teemadel;• näitab arutelus või käitumises üles sallivust ja koostöövalmidust, püüdes leida erimeelsustes ühisosa;	
6) viib ellu väikesemahulisi ruumilooime õppeprojekte juhendatult, rakendades neid kogukonna heaks	<ul style="list-style-type: none">• kavandab ruumilooime õppeprojekti, lähtudes <u>12 kvaliteetse ruumi aluspõhimõttest</u>;• teostab juhendamisel kavandist lähtuva ruumilooime projekti;• selgitab ruumilooime projekti olulisust kogukonna vajadustest ja väärtustest lähtuvalt;• reflekteerib oma rolli ja panust õppeprojekti, tuues välja õnnestumised ja parendusvõimalused;	
7) kavandab ja teostab praktikas konkreetse väikesemahulise ruumiprojekti kogukonnas	<ul style="list-style-type: none">• tutvub kogukondlike ruumilooime projektide võimalustega, otsib oma ideega sobiva kogukonna;• arutleb juhendajaga valitud kogukonna kultuuri üle, selgitades oma vajadusi ja kohanemise võimalusi;• kavandab erialases keskkonnas väikesemahulise ruumilooime projekti kogukonnaga koostöös, kinnistades projekti kavandamise teadmisi ja oskusi;• teostab kogukonnaga koostöös ruumiprojekti, kinnistades ruumiliste ideede edasiandmiseks vajalikke tehnilisi ja käelisi oskusi;• kasutab praktikapäevikut tegevuste dokumenteerimiseks ning analüüsib õpikogemust.	
14.	Elukeskkonna kavandamine	10 EKAP
Eesmärk: õpetusega taotletakse, et õpilane mõistab osapoolte rolle elukeskkonna kujundamise protsessides ja analüüsib kriitiliselt ruumialaseid dokumente ning visuaale, kavandab ning visandab ruumilahendusi ning dokumenteerib oma arengut.		
Õpiväljundid Õpilane: 1) tõlgendab ruumi kujutavaid skeeme, visuaale, jooniseid ja muid graafilisi materjale	Hindamiskriteeriumid Õpilane: <ul style="list-style-type: none">• tunneb ära ja nimetab skeemides esitatud ruumi tüübi ja selle toimimise põhimõtted;• selgitab visuaalide abil esitatud ruumi otstarvet ja sihtrühma kasutajat, tuues välja seotud vajadused;• küsib kriitilisi küsimusi toetudes 12 kvaliteetse ruumi aluspõhimõttele;• kasutab skeeme ruumialases arutelus või töös korrektselt, tähenduslikult ja eesmärgipäraselt;	
2) analüüsib elukeskkonna arengu dokumente või ruumiideid kriitiliselt	<ul style="list-style-type: none">• leiab, loeb ja mõistab iseseisvalt valdkonna arengudokumente;• seletab elukeskkonna arengudokumentide ja ruumiideede eesmärke ja mõju;• toob näiteid, kuidas dokument järgib või ei järgi 12 kvaliteetse ruumi aluspõhimõtteid;	

	<ul style="list-style-type: none">• kasutab allikakriitikat ruumiloomete teemade analüüsimisel, eristades usaldusväärseid ja vähem usaldusväärseid allikaid;	
3) kavandab ideid, objekte ja keskkondi, kasutades materjale ja vahendeid	<ul style="list-style-type: none">• visandab igapäevaselt tasapinnaliselt ja ruumiliselt ideid, objekte ja keskkondi, kasutades mitmekesiseid stiile, töövõtteid, tööriistu ja tehnikaid;• näitab loomingus suutlikkust tehniliste ja kunstiliste vahendite teadlikuks kombineerimiseks;• kavandab ruumilahenduse, mis arvestab kasutajate vajadusi ja ruumi funktsionaalsust;• põhjendab oma valikuid, sidudes need ruumiloomete põhimõtete ja kavandi eesmärgiga;	
4) kasutab erialast tarkvara ruumilahenduste tegemiseks	<ul style="list-style-type: none">• kasutab oma ruumiloomete ideede väljendamiseks erialast tarkvara;• kasutab erialast tarkvara kavandist lähtuvalt ja tehniliselt korrektselt;• esitab digitaalse lahenduse selgelt ja loogiliselt, lähtudes kavandist;• demonstreerib erialaste digioskuste täiustamist;	
5) dokumenteerib oma loomingulist protsessi süstemaatiliselt, koostades sellest korrastatud portfoolio ning analüüsides enda erialast arengut	<ul style="list-style-type: none">• kasutab portfooliot kui töövahendit eneseanalüüsiks ja edasiste eesmärkide seadmiseks professionaalse loovtöö kontekstis;• arendab oma loomingulist portfooliot vabalt valitud keskkonnas, arvestades erinevate loomevaldkonna osapoolte nõudmist ja tagasisidega;• dokumenteerib järjepidevalt loominguliste ja tehniliste oskuste arengut;• kasutab portfoolio tekstides selgelt mõistetavat ning grammatiliselt korrektset eesti keelt, sh erialast sõnavara.	
15.	Ruumiprojekti elluviimine	10 EKAP
Eesmärk: õpetusega taotletakse, et õpilane mõistab ruumiprojekte luues elukeskkonna kujundamise protsesse ja osapoolte koostöö vajadust, lähtudes kaasava ja kestliku ruumiloomete põhimõtetest.		
Õpiväljundid Õpilane: 1) kirjeldab elukeskkonna loomise protsessi erinevate ruumide puhul, lähtudes vastutavate osapoolte rollidest ja koostööst	Hindamiskriteeriumid Õpilane: <ul style="list-style-type: none">• nimetab erinevates ruumiloomise protsessides vastutavad osapooled;• selgitab, kuidas osapooled peavad tegema koostööd ning järgima seadusi ruumi loomisel;• toob praktilisi näiteid, kuidas koostöö toimub erinevate ruumide loomisel, kasutamisel ja haldamisel;• selgitab elukeskkonna kujundamisega seotud võtmemõisteid ja nende mõju ruumiloometele;• kasutab mõisteid õigesti arutelus, näidete toel ning oma töödes;	

2) analüüsib ruumiideid, nende omadusi ja mõju erinevate kasutusstsenaariumite põhjal	<ul style="list-style-type: none"> • võrdleb kaht või enam ruumivisiooni; • kirjeldab ruumi funktsioone ja kasutust kohapeal või visuaalse materjali põhjal; • tuvastab, millised olulised kasutajarühmad, funktsioonid või põhimõtted puuduvad või on alahinnatud; • selgitab, kelle või mille vajadused ei ole visioonides arvestatud; • esitab visiooni puuduste kohta asjakohaseid ja kriitilisi küsimusi, mis aitavad hinnata ruumi sobivust kasutajatele eri olukordades; • hindab ruumi kestlikkust, kaasavust ja kaunidust, tuginedes New European Bauhausi (NEB) põhimõtetele; • pakub võimalusel konstruktiivseid parandusettepanekuid ruumi kestlikkuse, kaasavuse ja funktsionaalsuse parandamiseks;
3) teostab meeskonnas ruumiloome projekti	<ul style="list-style-type: none"> • kavandab koos meeskonnaga ruumiloome projekti hea avaliku ruumi tavast ning New European Bauhausi põhimõtetest lähtuvalt; • osaleb teadlikult ja aktiivselt meeskonnatöös; • kasutab ruumiloomeks vajalikke tehnilisi ja käelisi oskusi teadlikult ning eesmärgipäraselt; • kasutab ruumiloomeks erialast tarkvara ning oskab seda töövahendina efektiivselt rakendada; • teostab kokkulepitud ruumiloome projekti tööülesanded, mis lähtuvad kavandist; • reflekteerib oma rolli ja panust õppeprojektis, tuues välja õnnestumised ja parandusvõimalused;
4) kasutab erialast tarkvara ruumilahenduse tegemiseks	<ul style="list-style-type: none"> • kasutab elukeskkonna kujundamise protsessides erialase tarkvara tehnilisi ja visuaalseid võimalusi; • kombineerib erinevaid töövõtteid eesmärgipäraselt; • demonstreerib oma erialase tarkvara kasutamise oskust;
5) analüüsib oma erialast arengut enda koostatud portfoolio alusel	<ul style="list-style-type: none"> • selgitab ja reflekteerib loominguprotsessi ning kunstiliste valikute põhjendusi; • reflekteerib oma arengut kunstniku ja kriitilise mõtlejana, koostatud portfoolio põhjal; • kasutab portfoolio kirjalikus osas selgelt mõistetavat ning grammatiliselt korrektset eesti keelt; • portfoolio esitlemisel kasutab erialast sõnavara ja väljendab end suuliselt arusaadavalt.